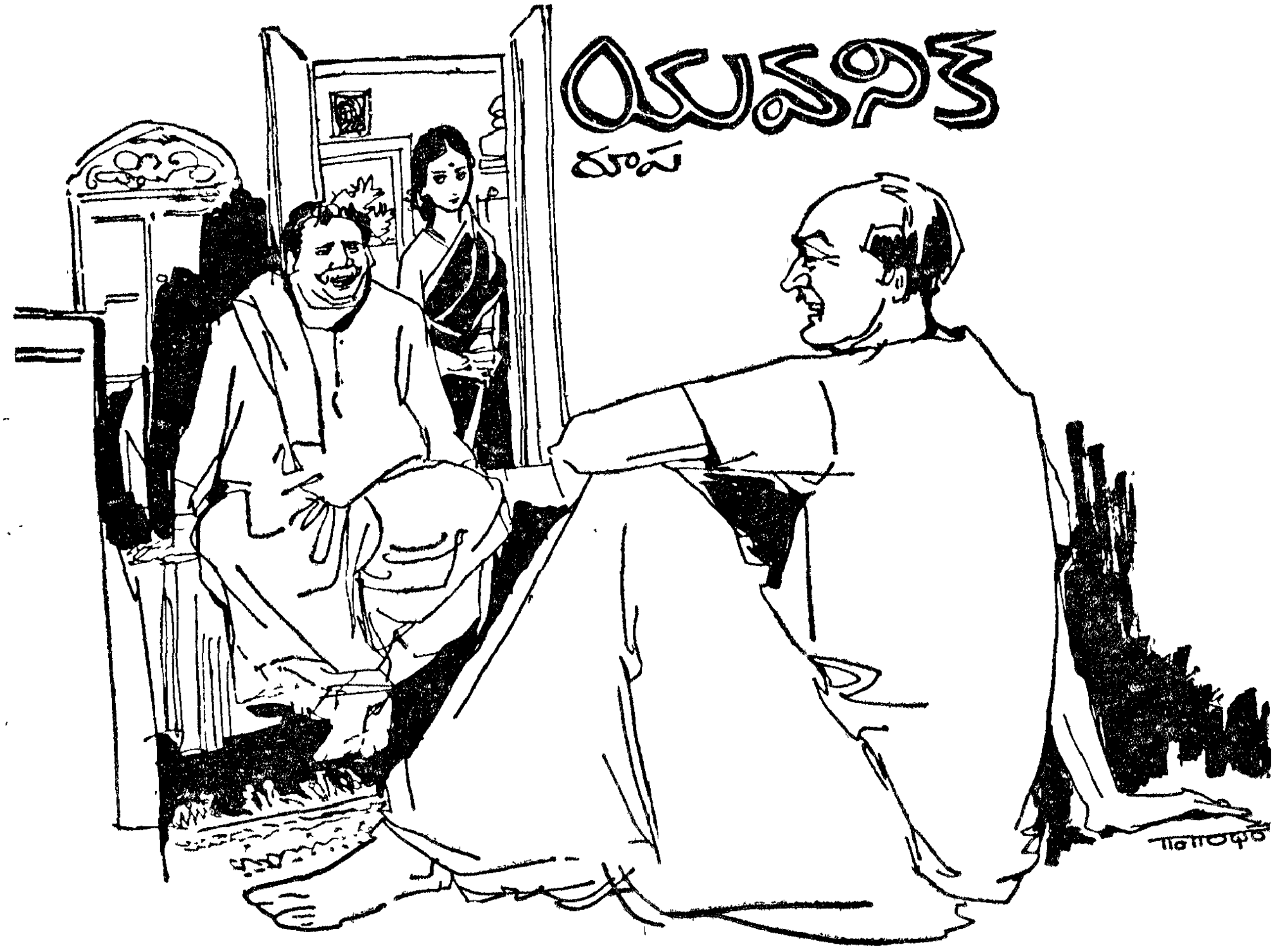

యవనిక

రూప

"ఎవరూ వెంకటరామయ్యా రా. రా చాలా కాలానికి దర్శన భాగ్యం కలిగింది."— అంటూ చిరునవ్వుతో లోనికి ఆహ్వానించారు పరంధామ శాస్త్రిగారు.

"అంతా కులాసాగున్నారా ఏరీ ఎవ్వరూ కనిపించరేం"—అంటూ లోనికి చూడసాగేరు వెంకట్రామయ్యగారు.

"సాయంకాలపు వేళ కదూ చిన్నబాబు ప్రకాశమేమో బయట ఆడుకుంటూన్నట్లుంది. జ్యోత్స్నమో ఎదురింటావిడతో బజా కెళ్లింది. శకుంతల లోపల ఉన్నట్లుంది."

"అమ్మా శకుంతలా ఇలా రామ్మా"— అంటూ కేక వేశారు పరంధామ శాస్త్రిగారు.

'వస్తున్నా మావయ్యా' అంటూ లోపలుండి జవాబు వినిపించింది.

'అన్నట్లు మన అబ్బాయేడోయ్ ?' అంటూ ప్రశ్నించారు వెంకటరామయ్యగారు.

'ఏదీ. ఇంకా ఆరుగంటలే కదా అయింది. కాలేజీలో పనీ అదీ చూసుకుని మెల్లిగా రావద్దూ. రోజూ ఏడింటికి గానీ ఇంటికి రాడు. ఏంటో , నే మండగానే వాడు కష్టపడటం నా కిష్టం లేకున్నా, వాడు వినడం లేదు వెంకూ.'

మాట ముగించకముందే 'పిలిచారా మావయ్యా' అంటూ వో స్త్రీ ప్రవేశించింది.

'చూడమ్మా శకుంతలా. ఇలా రామ్మా. ఈయన వెంకటరామయ్యగారని, నా చిన్ననాటి స్నేహితుడు. అత్తయ్య ఏం చేస్తోంది? ఎక్కడుందో, ఒక్కమారు పిలువమ్మా'— అన్నారు శాస్త్రిగారు.

'నమస్కారమండి'—అంది శకుంతల వెంకట్రామయ్యగారి వైపు తిరిగి.

'ఇప్పుడే వచ్చేస్తా మావయ్యా' అంటు లోని కెళ్లింది.

"ఈ అమ్మాయి నా కోడలు వెంకూ! మాణిక్యంలాంటి పిల్లనుకో. గొప్ప చెప్పుకోటం కాదుగానీ, ఈ అమ్మాయి మనబ్బాయికి దొరకటం మా అదృష్టమనుకో"— అంటూ చిన్నగా నవ్వేరు.

"నువ్వు చాల అదృష్టవంతుడివోయ్ పరం. రత్నంలాంటి కొడుకును, మాణిక్యంలాంటి కోడలినీ పొందావు. అందరికీ అలాంటి స్వర్గం లభిస్తే ...."

"ఆఁ .... ఏంటో అంతా వాడి లీల కానీ, మనం చేసేదేముంది వెంకూ ?"

"అని మన మనుకుంటూంటాం పరం. దైవమనే వాడొకడున్నా, అంతా వాని మహిమే నని కూర్చుంటే ఎలా ? మనం చేసే ప్రతి పనికీ దైవమే బాధ్యు డెలా గవుతాడు ? మన యత్నం గూడ కొంత ఉండాలికదా పరం" అంటూ శాస్త్రిగారి వైపు చూచారు వెంకటరామయ్య.

"అన్నట్లు మన ప్రభాకరం ఏదయినా ఉద్యోగం చేస్తున్నాడా"—అంటూ సంభాషణ మార్చారు పరంధామశాస్త్రిగారు.

"ఆఁ .... ఏదో ఉద్యోగం వెలగబెడ్తున్నాడు. మొన్న క్రొత్తగా స్టార్టు చేసిన గవర్నమెంటు కాలేజీలో అసిస్టెంటు లెక్చరరు ...."

"అయితే ఇంకేమోయ్? ఇద్దరూ ఆచేతో ఈచేతో ఆర్జిస్తున్నారన్నమాట. చాల సంతోషమోయ్. అతనూ ప్రయోజకుడయాడు గదా ..."

"ఇంకా ఏం ఆర్జన పరం. నా అవసరం తీరిపోయింది ప్రభుత్వానికి. నేను వాకిత్తి

చేసినన్నినాళ్ళు పదింటి నుండి, ఏడు గంటల దాకా చేయించుకున్నారు. ఇక నీ సేవ చాలు నాయనా, నువ్వు చేయలేవు ఈ వూడిగం. ఇంట్లో కూర్చో. నెలనెలా యింత డబ్బిస్తాం' అన్నారు పది రోజుల క్రిందట. మొన్నటిదాకా, ఎంతో సమర్ధతతో పని చేసినవాడు, అంతులేని కృషి సలిపినవాడు అని తెగ పొగడినవారికి ఇప్పుడు నాలో అసమర్ధత తెరమీద బొమ్మలాగ కనిపిస్తోందా పరం?"

"మావయ్యా చెప్పడం మరచిపోయాను అత్తయ్య ఎదురింటి పార్వతమ్మగారితో పురాణానికి వెళ్ళింది."—అంటూ కాఫీ ప్లేటుతో ప్రవేశించింది శకుంతల.

"కాఫీ తీసుకోండి పెదనాన్నగారూ !" అంటూ కాఫీ అందించింది శకుంతల.

"ఇప్పు డెందుకమ్మా నాకోసం శ్రమ పడ్డావు" అంటూ కాఫీ అందుకున్నారు వెంకట్రామయ్యగారు.

"ఈ కాస్తలో శ్రమేముందిలెండి పెదనాన్నగారూ !"—అంటూ లోనికెళ్ళింది.

"పిల్లలేరమ్మా, ఒక్కమారిలా పిలుస్తావా !" అన్నారు పరంధామశాస్త్రి.

"బయట ఆడుకుంటూన్నట్టుంది. పిలుస్తాను మావయ్యా" అంటూ వెళ్ళింది శకుంతల.

"మనం కాసేపలా వెళ్ళి వద్దామా పరం" —అనడిగారు వెంకటరామయ్య.

'తాతయ్యకు నమస్కారం చేయి బాబూ' —అంది శకుంతల, అయిదేళ్ళ బాబును తీసుకుని వస్తూ. "జ్యోత్స్న లేదు మావయ్యా"

'నమస్కాలమండీ'— అన్నాడు బాబు, ముద్దుగా. చేతులు జోడిస్తూ.

'నమస్కాలమండీ'— అంటూ బాబును అనుకరిస్తూ, 'నీపేరేంటి బాబూ?' అని అడిగారు వెంకట్రామయ్యగారు.

'ప్రకాశం' అన్నాడు బాబు.

'ఏం చదువుతున్నావు బాబూ ?'

'వోటో క్లాస్' అన్నాడు, ఇంగ్లీషులో బాగా మాట్లాడగలనన్న ధీమాతో.

'బాబూ ఇంట్లోనే ఉండమ్మా అమ్మకి తోడుగా!' అన్నారు బాబుతో శాస్త్రిగారు.

'సరే.' అంటూ తలూచాడు బాబు.

'చూడమ్మా. నే నలా వెళ్ళి ఇప్పుడే వచ్చేస్తాను. ఒంటరిగా ఉండగలవా ?' అనడిగారు.

'దానికేం! వెళ్ళిరండి మామయ్యా' అంది శకుంతల బాబును దగ్గరకు తీసుకుంటూ.

ఇద్దరు మిత్రులూ గుమ్మం దిగి జనసమ్మూహంతో కలిశారు.

* * *

"మనుష్యులు చూపేటంతటి కృతఘ్నత మరే జంతువు కూడా చూపదేమో పరం" అంటూ సంభాషణ ప్రారంభించాడు వెంకట్రామయ్య.

'అదేంటోయ్. అలా అంటున్నావు !' అన్నారు పరంధామశాస్త్రి.

'అంతేనోయ్ పరం. మనుషులంతే.'

'హీనజాతికి చెందిన దనుకునే కుక్కే నయం. దానికి మనం సంపాదించిన దాన్తో కడుపునిండా తిండిపెట్టి సరిగా పోషిస్తామా? అది మనకెంతో నమ్మకంగా మన ఋణం తీర్చుకుంటుంది. మన ఇల్లు, అది జీవించినంతకాలం కాచుకుని పడిఉంటుంది. కానీ యీ మనుషులున్నారు చూచావ్ ? వీళ్ళట్టి స్వార్ధపరులోయ్. కుక్కల్లాగే వీళ్ళూ మన చుట్టూ చేరతారు. కానీ అది మనం సంపాదించి వాళ్ళకి పెట్టినంతవరకే. మనం పెట్టినంతకాలం మన కెంతో హితైషులల్లాగా మెలగుతారు. మనమేమీ యివ్వలేని స్థితిలో ఎంతో కించపరుస్తారు. వీళ్ళన్నంతకాలం కప్పల్లాగ. ఎంతయినా పంచదార ఉన్నంతవరకేనోయ్, ఈ చీమలు' అంటూ ఒక క్షణ మాగేరు వెంకట్రామయ్యగారు.

వోపిగ్గా వింటూ ముందుకు సాగుతున్నారు పరంధామశాస్త్రిగారు.

"రిటయరయి పది రోజులేనా అయింది వెంకూ ?"

"అవును పరం. ఈ పది రోజుల్లోనే అనుభవించ గలిగినంత నరకయాతన అనుభవించాను. ఇంట్లో ఒక క్షణం కూడ ఉండలేకపోయాననుకో. తిరుపతి ప్రయాణం పెట్టుకుని అక్కడక్కడ మజిలీలు వేసుకుంటున్నా. ఎక్కడయినా ప్రశాంతి లభిస్తుందేమోనని."

"అయితే నువ్విప్పుడు తిరుపతి ప్రయాణంపైన ఇక్కడ బస చేశావన్నమాట."

"అవునోయ్. చిననాటి మిత్రుణ్ణి చూసిపోదామనిపించింది. ఈపూట ఇక్కడ ఆగేనోయ్" అంటూ సమాధాన మిచ్చారు వెంకట్రామయ్యగారు.

"అబ్బాయి ఏదో ఉద్యోగం చేస్తున్నట్టు చెప్పావు. ఎన్నేళ్ళబట్టి ఏంటి ?"

"ఆ .... ఎన్నో ఏళ్ళెక్కడిదోయ్. మొన్న నేను రిటయ రయ్యానా ? సరిగ్గా అదే రోజునుండి వాడూ ఉద్యోగంలో చేరాడు."

"అరె ! గమ్మత్తుగా ఉందే వెంకూ తండ్రి ఉద్యోగానికి స్వస్తి చెప్పడం, తనయుడు ఉద్యోగంలో చేరడం ఒకేరోజు జరగడం ఆశ్చర్యంగా లేదూ?"— అంటూ చకితుడయ్యారు పరంధామశాస్త్రిగారు.

కొద్ది క్షణాలు మవునంగా గడిపేరు.

"కాసేపు ఈ పార్కులో కూచుందాం"— అంటూ లోనికి దారితీశారు వెంకట్రామయ్య.

అప్పుడప్పుడే రాత్రి దీపాలతో అలంకరించుకుంటూంది.

"ఏమనుకోకపోతే ఒక్క విషయం ప్రశ్నిస్తా వెంకూ." అంటూ, లాన్సులో కూచుంటూ సంశయిస్తూ ప్రశ్నించారు పరంధామశాస్త్రిగారు.

"మనలో మనకు సంశయాలేమిటి పరం నిస్సంకోచంగా అడుగు."

"నువ్వు రిటయిరయిన తరువాత మీ యింట్లో పరిస్థితులంత అనుకూలంగా ఉన్నట్టు లేదు నీ మాటలు బట్టి. నావూహ సరియైనదేనా ?" అంటూ ఆయనవైపు చూచారు శాస్త్రిగారు.

"దాంట్లో అబద్ధమేముంది పరం? ఇంతవరకూ నే చెప్పినదంతా అదేగా ! నేను సంపాదించినంతవరకు పంచదార కోసం చీమల్లా, అందరూ నా చుట్టూ చేరారు. నన్ను పొగడ్తలతో అభిమానంతో ఉబ్బి తబ్బిబ్బులు చేశారు. మొన్న పది రోజుల క్రితం నే రిటయ రయ్యానా ? ఇంట్లోవారు అంతకుముందు చూపిన ఆదరం అభిమానం ఏమయ్యాయో మరి. ఆర్జన లేదుకదా అని జంతువుకన్నా హీనంగా చూశారు నన్ను."

"అదేంటి వెంకూ. ఇంట్లోవాళ్ళు అంత కఠినంగా మారేరా ? నమ్మదగ్గ విషయంగా లేదు వెంకూ." అన్నారు పరంధామశాస్త్రిగారు.

"ఎలా నమ్మగలవు పరం? నాకే ఆ మార్పు అర్ధంకాలేదు. ఈ మనుషుల కృతఘ్నతకు మనవారూ, పరవారు అన్న భేదంలేదు పరం. మిత్రుడు, బంధువు, కన్నకొడుకైనా, కట్టుకున్న భార్యయినా, గడనుడిగినవారిపై మమకారం పోగొట్టుకుంటారని ప్రత్యక్షంగా అనుభవించాను పరం...."

పరంధామశాస్త్రిగారు తదేకంగా మిత్రుని ముఖ కవళికలు పరిశీలించసాగేరు.

"నీకు ఆశ్చర్య మేసినట్లే నాకూ ఆశ్చర్యమేసిం దానాడు."

"కొడుకు ఉద్యోగంలో చేరడం, నేను

ఉద్యోగం నుండి విశ్రాంతి తీసుకోవడం ఒకే నాడు జరిగాయి గదూ. నేనింకా ఆర్జించి కుటుంబాన్ని పోషించలేక పోతున్నానే అన్న దిగులు ఒకవైపు వేధిస్తున్నా, వాడు ఒక బాధ్యతను నెత్తిన వేసుకొని కుటుంబాన్ని పోషించగలిగినంతటి వాడయ్యాడు కదా అని మహదానందం పొందాను పరం.

"కానీ ఆ ఆనందం రెండు రోజులు కూడా నిలువలేకపోయింది. క్షణక్షణం ఉద్యోగం లేనివాడనీ, ఇక నాకు ఎటువంటి బాధ్యత లేదనీ, ప్రతివారూ దెప్పి పొడవటం, కించపరచడం సహించలేకపోయాను పరం.

"మామూలుగా రిటయరయ్యాక కూడా స్నానం, జపం జరగుతుం దనుకున్నాను. పెందలాడే స్నానం చేశాను. జపం చేసుకుంటున్న నాకు, 'ఏడున్నరయిపోయింది. నా స్నానానికి నీళ్లు కాగలేదు. ఎలాగనుకున్నారు ?' అంటూ భార్యపై కేక లేస్తున్న ప్రభాకరం మాటలు వినిపించాయి.

'ఆఫీసు కెళ్లవలసిన వాళ్లింట్లో ఉండగా ఉద్యోగం, సద్యోగం చేయ నవసరంలేనివారందరూ కాగిన నీళ్లన్నీ పోసుకుంటే మీ కెలా మిగుల్తాయండి వేణ్ణీళ్లు' అంటూ కోడలు సమర్థిస్తూంది పరం.

"ఆ మాటలు నీకు వినదగ్గవిగా ఉన్నాయా? భోజనాల దగ్గర అదే గొడవ. అన్ని రోజుల అలవాటు గదా. మామూలు వేళకు భోజనానికెళ్తే "మీకేం తొందరొచ్చిందండీ ? ఆఫీసుకెళ్ల నక్కరలేదుగా. కానీయాక తిందాం లెండి"—అంటూ భార్య నాకు చెప్పటం, నన్ను ఉద్యోగం సద్యోగం లేని అవారా వెధవగా చూడడం సబబేనా పరం?

"చిన్నపిల్లలు,ఆఖరుకు నౌకరు మనుషులు గూడా నేనో ఆర్జనలేని విగ్రహాన్నను కుంటూ అనుక్షణం దెప్పి పొడుపులతో కించపరుస్తూంటే, ఆవూర్లో ఇక తలెత్తుక తిరుగలే ననిపించింది. ఎక్కడయినా ప్రశాంతి దొరుకుతుందేమోనని బయలుదేరాను. ఈ పదిరోజుల్లో చాల అనుభవం సంపాదించాను పరం. ఇంతకీ ఇలాంటివారు దొరకడం నా అదృష్టం." అంటూ నిరాశగా నవ్వేరు వెంకటరామయ్యగారు.

"నీకు కలిగిన యీ దుస్థితికి విచారిస్తున్నాను వెంకూ. ఈ విషయంలో నే నెలాంటి సహాయం చేయగలనో చెప్పు. తప్పకుండా చేస్తాను వెంకూ" అంటూ వెంకట్రామయ్య

యవనిక

గారి వైపు చూచారు పరంధామశాస్త్రిగారు.

"చేయగలిగిందేమీ లేదు పరం. నే నిలా నా అదృష్టానికి సంతోషించవలసిందే. .... ఆఁ.... ఏంటో చెప్పి నిన్ను బాధ పెట్టున్నట్టుంది నేను. క్షమించు పరం. ఇక వెళ్దామా ? నే నలా హోటలువైపు వెళ్లి, రాత్రి ట్రైనుకు బయల్దేరుతాను" అంటూ లేవబోయారు వెంకట్రామయ్యగారు.

"అదేంటి? ఇన్ని రోజులకు కలిసిన చిన్న నాటి మిత్రుడవు. మా ఇంట్లో ఆతిథ్యం స్వీకరించకుండానే వెళ్లడమా? శకుంతల వూరుకోదు. తప్పదు. ఈరోజు మాఇంట్లో ఉండితీరాల్సిందే. అసలు నే నున్నానని తెలిసీ, హోటల్లోకి దిగిన నిన్నేమనాలో తెలీడం లేదు."

"లేదోయ్. అనవసరంగా శ్రమపెట్టడం ఎందుకని ఇంట్లో దిగలేదు...."

"అదంతా తెలియదు. ముందు ఇంటి కెళ్దాం. తర్వాత సంగతి ఆలోచించవచ్చులే" —అంటూ పరంధామశాస్త్రిగారు బయలుదేరారు.

దారివెంబడి మాటలు కరువయ్యాయి.

"నా గమ్యం కూడ చేరువైందే వెంకూ. ఇంక అయిదు రోజుల్లో నేనూ రిటయరవబోతున్నాను'—అంటూ వెంకట్రామయ్య వైపు చూచారు శాస్త్రిగారు.

"అనకూడదు గానీ, నీకూ మొదలవుతున్నాయన్నమాట మంచిరోజులు."

"అలా అనుకోటం పొరపాటు వెంకూ. మనుషులందరూ ఒకే విధంగా ఉండరుకదా. నా అదృష్టమెలా ఉంటుందో మరి. ఏదీ మన చేతుల్లో లేదు. కానీ మనిషెప్పుడూ సుఖాన్నీ, మంచినీ కోరుకోటం సహజం. నేనూ అలానే, మంచిరోజుల్నే ఆశిస్తాను. అంతకన్నా ఏం చేయగలను ?"

"క్షమించు పరం. ఏమీ అనుకోకేం."

"ఆ.... దానిదేముందిలే వెంకూ ..."

అవీ యివీ మాటాడుకుంటూ ఇల్లు చేరారు ఇద్దరూ.

హాల్లో కూర్చున్న వ్యక్తి వీరిని చూచి లేచి నిలుచున్నాడు.

"ఇతనే మా అబ్బాయి చక్రధరం. గవర్నమెంటు ఆర్ట్సు కాలేజీలో సైకాలజీ లెక్చరరుగా పనిచేస్తున్నాడు. అబ్బాయ్. ఈయన నా బాల్యమిత్రుడు వెంకట్రామయ్యగారు బాబూ" అంటూ పరిచయం చేశారు పరంధామశాస్త్రిగారు ఇరువురికీ.

"నమస్కారమండీ." అన్నాడు చక్రధరం భుజంపైన ఉన్న బాబును దింపుతూ.

"తాతయ్యా, ఈ తాతయ్యా మళ్ళీ వచ్చారేం తాతయ్యా " అంటూ పరంధామశాస్త్రిగారి దగ్గరకు వచ్చాడు వాళ్ల చిన్న బాబు ప్రకాశం.

"ఆయన రానన్నారు బాబూ. నేనే బలవంతంమీద తీసుకుని వచ్చాను" అంటూ నవ్వేరు శాస్త్రిగారు.

"ఏం బాబూ. మీ ఇంటికి నేను రాకూడదా ?" అంటూ బాబుని ప్రశ్నించేరు వెంకట్రామయ్యగారు.

"రావచ్చు" అంటూ ముద్దుగా జవాబిచ్చాడు.

"నా బాబు కదే. ఎంత మంచివాడివి బాబూ" అంటూ ఎత్తుకుని ముద్దుపెట్టుకున్నారు ప్రకాశాన్ని.

అక్కడున్న ఎనిమిదేళ్ల పిల్లకు ఇదేమీ అర్థంకాలేదు. అసలు ఆ వచ్చిన వ్యక్తెవరో, ఎందుకు వచ్చాడో, ఆయనతో ప్రకాశానికి పరిచయ మెలా కలిగిందో తెలియక బొమ్మలా నిలుచుని చూస్తూంది.

"రామ్మా జోత్స్నా, రా!" అంటూ వెంకట్రామయ్యగారు పిలిచేసరికి ఇంకాస్త ఆశ్చర్యపడింది. తనపేరు ఆయన కెలా తెలుసా అని, మెల్లిగా దగ్గరకు వచ్చింది.

"ఏం చదువుతున్నావమ్మా ?" అంటూ అడిగేరు.

"నాలుగోక్లాస్" అంది.

"అమ్మో ! అప్పుడే నాలుగో క్లాసా? నేన్నమ్మను" అనేసరికి,

"వూహుఁ. నిజంగా నే న్నాలుగోక్లాసే." అంది తాను నాలుగోక్లాసే చదువుతున్నాననీ, అబద్ధం కాదనీ మాటల్లోనే తెలుపుతూ.

"అమ్మా శకుంతలా"—అంటూ కేకేశారు శాస్త్రిగారు.

"వస్తున్నా మావయ్యా"—అంటూ లోనుండి వచ్చింది శకుంతల.

"చూడమ్మా. ఈయన వెళ్లిపోతానంటున్నారు. ఆ విషయం నీకు వదిలేశాను" అంటూ నవ్వేరు పరంధామశాస్త్రిగారు.

"అదేంటండీ పెదనాన్నగారూ. అప్పుడే వెళ్లడమేంటి ? వచ్చి ఇంకా ఘంటసేపయినా కాలేదు. బాల్యమిత్రుణ్ణి కలుసుకుని ఒక్క నిముషంలో వెళ్తే ఎలా! రాత్రికి ఉండి రేపు ఉదయాన్నే వెళ్లచ్చులెండి" అంది శకుంతల.

"అగేంటండీ మావయ్యగారూ అప్పుడే వెళ్ళడమేంటి. రేపు ఉదయాన్నే వెళ్ళచ్చు లెండి" అంటూ చక్రధరం కోరేడు.

"తాతయ్యా, రాత్రికి కథలు చెప్పి రేపొద్దున పో తాతయ్యా" అన్నాడు ప్రకాశం ముద్దుగా.

"తాతయ్య రాత్రికి ఇక్కడే ఉంటాడ్లేవే అక్కయ్యా. ఎంచక్కా మనకు కథలు, అవీ చెప్తాడ్లే" అంటూ ప్రకాశం గొంతులేసే సరికి వెంకట్రామయ్యగారు హృదయ పూర్వకంగా ఆనందించారు. "సరే. మీకోసమైనా ఉంటా" నంటూ ఒప్పుకున్నారు.

* * *

వెంకట్రామయ్యగారు వెళ్ళిపోయేముందు శాస్త్రిగారు, "వెంకూ, ఒకటి గుర్తుంచుకో. అందరు మనుషులూ ఒక్కలాగు ఉండరు ఎప్పుడూ. ఊసరవెల్లే కాదు, మానవులూ పరిస్థితులకు అనుకూలంగా రంగులు మార్చుకుంటారు. వాటిని గురించి బాధపడి ప్రయోజనంలేదు వెంకూ. నీకు ఇక్కడ ప్రశాంతంగా ఉంటుందని తోస్తే ఇక్కడికే రా వెంకూ. ఎన్నడూ సంశయించకు."— అంటూ సాగనంపేరు.

* * *

తరువాతి దినం.

రాత్రి భోజనాల తరువాత తన గదిలో కొత్తగా వచ్చిన వారపత్రిక ఏదో కనిపించింది. 'దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక.' తిరగేశాక, కథ ఏదో చదవడం మొదలుబెట్టారు శాస్త్రిగారు.

"అరే అచ్చు వెంకుకు సంబంధించిన సంఘటనలతో కూడిందేనే ఈ కథ. అతనే వ్రాసి గానీ పంపించాడా?" అనుకొంటూ రచయిత పేరు చూచారు. కాదు.

"కానీ అచ్చు అతనిలాంటి వో పెద్ద మనిషికి, సరిగ్గా అతనికి జరిగిన భంగపాటే జరిగింది. వెంకూది, ఈ కథానాయకునిది ఒకే పరిస్థితి. ఇద్దరూ ఒకేవిధమయిన బాధకు లోనయ్యారు."

వరంధామశాస్త్రిగారి ఆలోచనలన్నీ ఆ కథానాయకుని మీదకూ, బాల్యమిత్రుడు వెంకట్రామయ్యమీదకు మరలాయి. ఏవేవో ఆలోచనలు రేకెత్తాయి.

'లోకంలో మానవు లందరు ఒకేలా ప్రవర్తిస్తారా?' అన్న ప్రశ్నకు సమాధానంగా ఒకవైపు 'లేదు. అందరూ ఎన్నటికీ ఒకేలాగ ఉండరు. అసంభవం' అంటూ వినిపించింది. కానీ మరొకవైపు,

"కాదు. అందరూ అంటే, మానవులంతా

శుభ వార్త

కడుపులో నొప్పి, తల నొప్పి, చర్మవ్యాధులు, వండ్ల వ్యాధులకు ప్రత్యేక చికిత్స. నాడీ పరీక్షతో వ్యాధిని నిర్ణయింతురు. సర్వ మొండి వ్యాధులకు మా వైద్యశాల ప్రధాన వైద్యులు డా॥ ఎన్. ఎస్. రావుగారు ప్రతి నెల ఈ క్రింది విధముగా బస చేయుదురు. ఉ॥ 7 గంటలనుండి సా॥ 3 గంటల వరకు సంప్రదించవచ్చును. పరీక్ష ఫీజు : రు. 5/- మందు ఖరీదు వేరు.

1 వ తేదీ: కర్నూలు: ఉడ్‌లాండ్స్ హోటల్. 2 వ తేదీ: నంద్యాల: ప్యాలెస్ హోటల్. 3 వ తేదీ కడప: మైసూర్ మోడరన్ కేఫ్. 4 వ తేదీ: తిరుపతి: హోటల్ అప్సర. 5 వ తేదీ: నెల్లూరు: అజంతా హోటల్ — ట్రంక్ రోడ్. 6 వ తేదీ : మద్రాసు. మోడరన్ కేఫ్ — తంబు చెట్టి వీధి. 7 & 8 వ తేదీలు : బెంగుళూరు · నియో మైసూర్ కేఫ్, కెంపగౌడ రోడ్. 11&12 తేదీలు: బళ్లారి గార్డెన్ హోటల్. 13 వ తేదీ: అనంతపురం శాంతి నివాస్ రిఫ్రెషింగ్ రూమ్సు. 14 వ తేదీ· గుంతకల్లు: బృందావన్ లాడ్జి. 15 వ తేదీ ఆదోని మద్రాసులాడ్జి. 16వ తేదీ: రాయచూరు బృందావన్‌లాడ్జి. 17వ తేదీనుండి నెలాఖరువరకు హెడ్డాఫీస్

రావూస్ ప్రొడక్ట్సు. 6-2-961, ఖైరతాబాద్, హైదరాబాద్-4.

—SWASTIK

రు 10,000/- గెలుచుకోండి

144 రొక్కపు బహుమతులు !

కాల్గేట్ బేబీ పౌడర్ ఫోటోగ్రాఫుల పోటీ !

మీకు 1½ ఏళ్ల లోపుగా లేక 1½ ఏళ్లనుండి 3 ఏళ్ల మధ్య వయస్సులో ఒక పాపాయి ఉందా? పాపాయిల ఫోటోలను యీ రెండు తరగతులలో దేనికైనా పంపండి. ప్రతి తరగతిలోను 72 రొక్కపు బహుమతులు యివ్వబడతాయి :

రు. 1,000 మొదటి బహుమతి

రు. 500 రెండవ బహుమతి

ఇంకా, 70 కన్సొలేషన్ బహుమతులు ఒక్కొక్కటి రు. 50 !

ఎలా పాల్గొనాలి :

అది ఎంతో సులభము ! మీరు యిలా చేయండి—

ఒక ఫోటోగ్రాఫు మీ పాపాయిది పై తరగతిలో ఉండేది పంపాలి

ఒక అమ్ముచేయబడిన రొక్కపు రసీదు — కాల్గేట్ బేబీ పౌడరు యొక్క లార్జ్ లేక జయంట్ సైజు డబ్బా కొన్నట్లు చూపే రసీదు

ఒక ఎంట్రీ కూపను—మీరు పౌడరు డబ్బా కొనేటప్పుడు షాపులో లభిస్తుంది.

గెలుపొందుటకు ఎన్ని మంచి అవకాశములు ! నేడే పాల్గొనండి !

ముగింపు తేదీ : 30వ జూన్, 1966.

ఒకే జాతి. అందరూ పంచదార కోసం చీమలు ప్రవర్తించినట్లు ప్రవర్తిస్తారు. కృతఘ్నతకు అందరు భాగస్తులే. అంతే" అంటూ వినిపిస్తూంది.

పడుకున్నారన్నమాటే కానీ పరంధామ శాస్త్రిగారికి నిద్రపట్టడంలేదు.

'ఈ రెండు పూటలు గడిస్తే నేనూ అలా కించపరుపబడవలసిందేనా ?' అన్న సందేహము ఒకవైపు తలెత్తుతూ ఉంది.

"ఒద్దు భగవాన్. వద్దు. ఆ పరిస్థితి తీసుకురాకు" అంటూ కోరేడు.

మామూలుగా దినచర్య ప్రారంభమయింది. భోజనం దగ్గర కూర్చున్నారు శాస్త్రిగారు. "అదేంటండీ, మీరొచ్చి కూర్చున్నారు. వాడికి ఆఫీసుకు వేళవుతోందంటూంటే. మీకేమన్నా ఆఫీసా పాడా !" అంటూంది పార్వతమ్మగారు.

"అయ్యగోరూ ! ఈనెల జీత మిప్పించండి దొరా."

"అప్పలయ్యా ! నీ కెన్నిమాట్లు చెప్పాను. జీతం అయ్యగార్ని అడగొద్దని. ఇంతకు ముందంటే ఇచ్చేవారేమో. ఇప్పుడు ఉద్యోగమా, సద్యోగమా ? ఆయన పింఛను పుచ్చుకున్నార్రా. తిని తిరిగ్గా కూచోటమే పని" అంటూంది శకుంతల.

"తాతయ్యా డబ్బులే. బిస్కెట్టు కొనుక్కుంటాను."

"ఓరేయ్ ప్రకాశం. తాతయ్య దగ్గర డబ్బులెక్కడివిరా ? ఆయన ఉద్యోగం చెయ్యడం లేదుగా. డబ్బు లుండవు. పోయి నాన్న నడుగు" అంటూంది జ్యోత్స్న.

"ఛీ. పొండి. కుక్క వెధవల్లారా. చీమల్లారా. పూసరవిల్లుల్లారా పొండి" అంటూ చేతిలోని కర్ర విసిరివేశారు శాస్త్రిగారు.

ధభీమని చేతిలోని వారపత్రిక క్రింద పడింది.

"వెధవ కల. ఛీఛీ. పీడ కల. ఎంత భయంకరంగా ఉంది ?"

"అలా జన్మలో జరక్కూడదు వెంకన్నా" అనుకుంటూ నిద్రపోయారు.

* * *

"ఇక నేను ఉద్యోగం చెయ్యనక్కరలేదు బాబూ. ఈ ఒక్కరోజు ఆఫీసు కెళ్ళాలి. రేపటిన్నుండి ఆ అవసరం లేదు. సంసారమంతా నీ ఒక్క చేతిమీదుగా జరగాలి. ఎలానో ఏమో నా కర్థంకావటంలేదు..."

"మరేం ఫరవాలేదులెండి నాన్నగారూ. ఇన్నేళ్ళుగా విశ్రాంతిలేకుండా శ్రమపడ్డారు. ఇక విశ్రాంతి తీసుకోండి. దీనికి బాధపడా

యవనిక

ల్సిన అవసరమేముంది నాన్నా?" అంటూ జవాబిచ్చాడు చక్రధరం.

అంతటితో ఆ ప్రస్తావన ముగిసింది. పరంధామశాస్త్రిగారు రిటయిరయారు. గాలికన్నా వేగంగా ప్రాకిపోయింది వార్త వూర్లో.

శాస్త్రిగారు పైపైకి ఎంత గాంభీర్యంగా ఉన్నా, లోన ఏం జరుగుతుందో. అదృష్ట మెలా ఉందో అన్న భయం కలుగకపోలేదు.

రాత్రి చాలాసేపటివరకు నిదురపోలేదు. ఎందుకో మిత్రుడు వెంకట్రామయ్య చెప్పినట్లుగా, "మనుషులందరు ఒకటేనా?" అనిపిస్తోంది. "అందరూ పంచదార కోసం చీమలు, తేనె కోసం ఈగలు లాగ తన సంపాదన కోసం మాత్రమే వస్తారా ?" అన్న ఆలోచన కూడ వచ్చింది.

* * *

దినచర్య మామూలుగానే మొదలయింది. స్నానంచేసి సంధ్య జపం అన్నీ మామూలుగానే ముగించారు.

రోజూ భోజనం చేసే వేళకు ఆయనా వెళ్ళారు. కొడుక్కూ, భర్తకూ, పిల్లలకూ కంచాలు పెట్టింది పార్వతమ్మ.

"అయ్యో. నే నొచ్చానే. నా కివాళ ఆఫీసు లేదుగా" అంటూ లేచి పోబోయారు పరంధామశాస్త్రిగారు.

"అదేంటండీ. అలా లేచి పోతారు? నిన్నటి వరకూ మీరు భోజనం చేసే వేళ ఇదేగా దాని కలవాటు పడ్డవారు ఎలా మానుకుంటారు ? కూర్చోండి" అంటూ బతిమిలాడింది పార్వతమ్మగారు.

ఇంట్లో ఎలాంటి మార్పూ రానందుకు సంతోషించారు శాస్త్రిగారు.

రోజూటిలాగే శకుంతల వక్కపొడి అందించింది.

"ఇంకా ఎందుకమ్మా ? ఇంక నేను ఆఫీసుక్కూడా వెళ్ళనక్కరలేదుగా ?"

"అదేంటి మావయ్యా. ఆఫీసు కెళ్ళనంత మాత్రాన అలవాట్లన్నీ మరచిపోవాలా ?" అనడిగింది శకుంతల ఆశ్చర్యంతో.

ఒక్క క్షణం చూచి వక్కపొడి అందుకొని పైకి నడచారు పరంధామశాస్త్రిగారు.

"తాతయ్యా, డబ్బు లివ్వరా ?" అంటూ వచ్చారు పిల్లలిద్దరూ.

ఆనందంతో వాళ్ళిద్దరిని ముద్దెట్టుకుని డబ్బులిచ్చి పంపేరు శాస్త్రిగారు.

"నాన్నా, నేను కాలేజీ కెళ్తున్నాను. మీకు ఏవయినా కావాలంటే పట్టుకొస్తాను" అంటూ వచ్చాడు చక్రధరం.

"నాకేం కావాలి బాబూ. నాకేం అవసరం లేదు. నువ్వెళ్ళు బాబూ, కాలేజీకి వేళై పోతుందేమో" అంటూ జవాబిచ్చారు శాస్త్రిగారు.

ఆనాడు పరంధామశాస్త్రిగారు చాల సంతోషించారు.

రోజులు అలానే సాఫీగా గడిచిపోతున్నాయి.

* * *

"మావయ్యా ! కాఫీ."

. . . . . .

"మావయ్యా! కాఫీ తెచ్చాను మావయ్యా" అనీ మళ్ళీ చెప్పేసరికి,

"వూఁ ...." అంటూ ఇటు తిరిగారు శాస్త్రిగారు మెల్లిగా.

"ఏం మావయ్యా, ఒంట్లో బాగాలేదా?" అనడిగింది.

"ఆఁ .... ఏం లేదమ్మా. తల నొప్పిగా ఉంది. అదే పోతుందిలే."

"అదేంటి మావయ్యా ? ఇంత కాలుతూ ఉంటే ఏమీ లేదంటారు. ముందు కాఫీ తీసుకోండి. డాక్టరును పిలిపిస్తాను"— అంది శకుంతల, శాస్త్రిగారి కణతలు ముట్టుకుని చూచి.

క్రిందికి ఒక్క పరుగున వెళ్ళింది, కాఫీ అందిచ్చాక.

"ఏమయిందండీ" అంటూ పార్వతమ్మగారు గాభరాపడుతూ వచ్చారు.

"అయ్యో, ఇంత మండిపోతుంటే ప్రొద్దున్నుండి చెప్పకపోయారటండీ" అంటూ కణతలు రాస్తూ కూర్చున్నారు పార్వతమ్మగారు.

"అబ్బ. ఒద్దులేవే. తలనొప్పి ఏమీ కాదు." అంటూ వారించపోయారు శాస్త్రిగారు.

ఇంతలో డాక్టరుగారితో సహా వచ్చాడు చక్రధరం.

"ఎందుకు బాబూ! అనవసరంగా శ్రమ పడటం? ఈపూట గడిచాక చూడకపోయారా?" అన్నారు శాస్త్రిగారు బాధతో, ఒక్కొక్క మాటే.

డాక్టరు పరీక్షించారు. మందులేవో ఇచ్చి వెళ్ళారు.

నాలుగు రోజులు గడిచాయి. ఈ నాలుగు రోజులు శాస్త్రిగారికి ఒళ్ళు తెలియని

జ్వరం కాచింది.

* * *

"అమ్మా" అంటూ మూలిగారు శాస్త్రిగారు.

"మావయ్యా. ఏం కావాలి మావయ్యా?" అంటూ దగ్గరకు వచ్చింది శకుంతల.

"మంచినీళ్లు"—అన్నారు నీరసంగా.

మంచినీళ్లు ఒంపి యిచ్చింది.

"మావయ్యా ! కులాసాగా ఉందా మావయ్యా !" అనడిగింది.

"ఫరవాలేదమ్మా" అంటూ నిలుచోబోయారు.

"అయ్యో, అదేంటి మావయ్యా. నిలుచుంటారా ? పడుకోండి మావయ్యా !"

"లేదమ్మా నిలుచోగలను" అంటూ లేచి నిలుచోబోయారు.

"ఒద్దు మావయ్యా ! ఇంకా పథ్యం కూడ తినలేదు. పోనీ తలగడకు ఆనుకుని కూర్చోండి" అంటూ తలగడాలను సర్దింది.

"అమ్మా—ఈరోజు తారీకెంత ?"

"ఇరవై ఐదు మావయ్యా."

"అంటే నేను జబ్బు పడి ఎన్నిరోజు లయింది ?"

"నాలుగు రోజుల నుండి మావయ్యా. ఈదినమే కొస్త మాటాడగలుగుతున్నారు. ఇక కాసేపు విశ్రాంతి తీసుకోండి మామయ్యా" అంటూ కూర్చుంది.

"అయితే ఇన్ని రోజులు నిన్ను కష్టపెట్టనా తల్లీ ?"

"లేదు మావయ్యా. మీరు పడుకోండి."

"నేనేమీ ఆర్జించి మీకు పెట్టకపోగా, మీపైనే నా భారం...."

"ఇక మాట్లాడకండి మామయ్యా అలిసిపోతారు"—అంటూ మాటలు మార్చ పోగింది శకుంతల.

"మావయ్యా. ఇన్ని రోజులు మీరు ఆర్జించి పెట్టింది కాదా మేం తిన్నది. మీరు చెమటోడ్చి కష్టపడితే కాదా మేం తిన్నది. మీరు పెంచితే కాదా మేం ఇంతవార మయింది. ఇప్పుడు మీరు "రిటైరయినంత మాత్రాన మాకేమీ లాభం చేకూర్చటంలేదని, మామీద భారంవేసి తిని కూర్చుంటారని మిమ్మల్ని ఏహ్యించుకోవాలా ? మీకు మేం సంపాదించి పెట్టలేకపోయినా మిమ్మల్ని గౌరవించి తల్లి తండ్రులలాగ చూసుకోవడం మా బాధ్యత కాదా మావయ్యా ?" అంటూ శాస్త్రిగారి ముఖంలోనికి చూసింది శకుంతల

"అది కాదమ్మా ...." మరి మాట్లాడలేక పోయారు.

మదిలో ఎంత సంతోషించారో, తన వారికి తనపైన ఎప్పుడూ ఒకే భావన ఉన్నందుకు.

* * *

పరంధామశాస్త్రిగారు పూర్తిగా కోలుకున్నారు. ఇప్పుడు ఆరోగ్యంగా వున్నారు.

ఒక దినం ఆయన పేర్న ఓ వుత్తరం వచ్చింది. అందులో, తమ కాలేజీలో పార్టుటైమ్ జాబు చేయటానికి అంగీకరించవలసిందిగా ఒక ప్రిన్సిపాలుగారు కోరారు.

ఆయన కిదేమీ అర్థంకాలేదు.

సాయకాలం చక్రధరం వచ్చాక ఆవుత్తరం ఇచ్చారు.

"అదా, ప్రిన్సిపాలు దగ్గర నుండే నాన్నా!" అన్నాడు చక్రి.

"అవును బాబూ. నాకు వుద్యోగం ఇస్తానంటూ కోరుతున్నారు. నేనాయనకు ఎలా తెలుసునో బోధపడటంలేదు." అంటూ ముఖంలోనికి చూచారు.

"ఆయన నా స్నేహితుడు నాన్నా. వాళ్ల ట్యూటోరియల్ కాలేజీలో లెక్చరర్‌గా పని చేయటానికి మిమ్మల్ని కోరేడు.

"ఆదినం మీరు చదువుతూన్న కథని నేనూ చదివేను నాన్నా. దాన్ని చదివి మీ భవిష్యత్తును వూహించుకొంటున్నారని గ్రహించకలిగేను. మీరు అనవసరంగా బాధ పడుతున్నారు. ఆ కథలోలాగ మిమ్మల్ని అందరు కించపరుస్తారని, అలోకువగా చూస్తారని. నా కర్థమయింది. మీ మనస్తత్వం. మీరు తీరిక సమయాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోటానికి నా స్నేహితుని చేత ఆ వుత్తరం వ్రాయించాను. మీరు తప్పకుండా అంగీకరించండి నాన్నా.

"మరొక్క విషయం. మీరు మనుషుల్ని గురించి అనవసరంగా ఆపోహపడ్డారు. అందరు మనుష్యులూ ఒకలాగ వుండరు మీకు తెలియం దేముంది నాన్నా?

"మీరు ఆర్జించ లేనంత మాత్రాన, మీలో అసమర్థత ఎక్కువనీ, మాకు లాభసాటి వారు కాదనీ మిమ్మల్ని ద్వేషించగలమా? మమ్మల్ని పెంచి పెద్ద చేసింది మీరుకాదా? మేం తిన్నది మీ సంపాదన కాదా? అలా మిమ్మల్ని కించపరచడం ఎన్నటికీ జరగదు నాన్నా." అన్నాడు చక్రధరం.

పరంధామశాస్త్రిగారు హృదయపూర్వకంగా ఆనందించారు తనవారి మంచితనాన్ని చూచి. మనుషులందరూ పంచదార కోసం ప్రోగయే చీమలూ కారూ, తేనె కోసం కూడే ఈగలూ కారూ, అందరూ రంగు మార్చుకునే ఉసరవెల్లులూ కారు! వెంకట్రామయ్యా! మంచిమనుషులూ కొందరున్నారు. అనుకుంటూ, తన అంగీకారాన్ని తెలుపుతూ ప్రిన్సిపాల్‌కు జవాబు వ్రాయడానికి టేబుల్ వైపు నడిచారు.

"నాకు ఎదురుగా కనిపించిన, అనుమానపు తెర జారిపోయిందిలే వెంకూ" అనుకున్నారు శాస్త్రిగారు స్వగతంగా. ●